

Handleiding

Voetgangersbrevet Goud

1. Rond een hindernis stappen die de stoep helemaal verspert p. 2

Doel p. 2

Deelvaardigheden p. 2

Oefenen p. 2

In een beschermde omgeving p. 2

In het echte verkeer p. 2

2. Oversteken op een zebrapad p. 3

Doel p. 3

Deelvaardigheden p. 3

Oefenen p. 3

In een beschermde omgeving p. 3

In het echte verkeer p. 3

3. Oversteken op de veiligste plaats p. 4

Doel p. 4

Deelvaardigheden p. 4

Oefenen p. 4

In een beschermde omgeving p. 4

In het echte verkeer p. 5

4. Oversteken op een kruispunt p. 6

Doel p. 6

Deelvaardigheden p. 6

Oefenen p. 6

In een beschermde omgeving p. 6

In het echte verkeer p. 6

5. Oversteken tussen geparkeerde auto's p. 7

Doel p. 7

Deelvaardigheden p. 7

Oefenen p. 8

In een beschermde omgeving p. 8

In het echte verkeer p. 8

Tips p. 9

Algemene tips p. 9

Tips voor leerlingen met leerproblemen p. 9

Handleiding

Voetgangersbrevet Goud

1. Rond een hindernis stappen die de stoep helemaal verspert

Doel

De leerling stapt vlot en veilig langs een hindernis die het voetpad helemaal verspert.

Deelvaardigheden

De leerling

1. stopt bij de hindernis en stapt naar de stoeprand
2. kijkt over de schouder om te zien of er geen verkeer aankomt
3. wacht tot de rijbaan veilig is
4. stapt op de rijbaan, kort om de hindernis heen
5. stapt terug op het voetpad en gaat verder

Oefenen

In een beschermde omgeving

- Teken op de speelplaats een stoep en zet in het midden een hindernis die de stoep helemaal verspert (bv. een vuilnisbak).
- Laat de leerling naar de hindernis stappen.
- De overige leerlingen kijken met jou naar de situatie.
- De leerling moet aan de hand van de 5 beschreven stappen rond de hindernis stappen.
- Beoordeel samen met de leerlingen wat ze gezien hebben.

In het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving.
- Plaats een hindernis op de stoep die de stoep volledig verspert.
- Daarna verloopt de oefening hetzelfde als in de beschermde omgeving.

2. Oversteken op een zebrapad

Doel

De leerling steekt veilig over op het zebrapad.

Oversteken op een zebrapad is een van de belangrijkste vaardigheden die kinderen als voetganger onder de knie moeten hebben. We willen voetgangers ook de attitude aanleren om zoveel mogelijk het zebrapad te gebruiken.

In de wetgeving staat dat je verplicht bent een zebrapad te gebruiken als er binnen een afstand van 20 meter een is. Andere weggebruikers zijn verplicht om voorrang te geven aan voetgangers die willen oversteken op een zebrapad. De voetganger moet eerst oogcontact maken met bestuurders zodat deze een teken kunnen geven dat ze hem gezien hebben.

Deelvaardigheden

De leerling

1. stopt aan de stoeprand
2. kijkt goed naar links en rechts
3. steekt recht over als de rijbaan veilig is
4. blijft opletten tijdens het oversteken
5. stapt goed door

Oefenen

In een beschermde omgeving

- Teken met krijt een straat met zebrapad op de speelplaats of leg er een met vinylstroken.
- Steek eerst zelf een paar keer over terwijl je de 5 deelvaardigheden uitvoert en ze hardop benoemt.
- Laat een aantal leerlingen individueel of per 2 oversteken en hardop de deelvaardigheden benoemen.
- De andere leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen de overstekende leerlingen.

In het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving waar een zebrapad ligt.
- Daarna verloopt de oefening hetzelfde als in de beschermde omgeving.
- Stuur bij waar nodig en zorg ervoor dat iedere leerling een aantal keer oversteekt.
- Tijdens het voetgangersexamen zelf moeten de leerlingen de deelvaardigheden niet hardop zeggen.

3. Oversteken op de veiligste plaats

Doel

De leerling kan zelf een veilige plaats kiezen om over te steken als er geen zebrapad in de buurt is. Hij kan het moment van oversteken zelf bepalen.

Deelvaardigheden

De leerling

1. kiest een plaats waar hij goed zichtbaar is en waar hij zelf goed zicht heeft
 - niet in of net na een bocht
 - niet bij geparkeerde auto's
 - niet vlakbij drukke opritten
 - niet op plaatsen waar een hindernis het zicht beperkt
2. stopt aan de stoeprand
3. kijkt goed naar links en rechts
4. steekt recht over als de rijbaan veilig is
5. blijft opletten tijdens het oversteken
6. stapt goed door

Oefenen

In een beschermde omgeving

- Teken op de speelplaats een straat met stoep aan beide kanten. Zorg ervoor dat je een bocht tekent en dat er ergens een hindernis staat.
- Laat 2 leerlingen van de klas met hun fiets op de rijbaan rijden. Ze komen van 2 richtingen aangereden.
- Kies 2 leerlingen uit die nu een geschikte plaats en moment moeten kiezen om over te steken.
- De andere leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen de overstekende leerlingen.
- Laat de leerlingen van rol wisselen zodat ze allemaal eens oversteken.

In het echte verkeer

- Ga naar een straat in de schoolomgeving waar geen zebrapad ligt en waar minstens 2 gevaren aanwezig zijn. Die gevaren kan je ook enceneren door bijvoorbeeld je eigen auto te parkeren in de straat of een vuilnisbak neer te zetten op het voetpad.
- Deze oefening is sterk afhankelijk van hoe je schoolomgeving eruitziet. Vermijd zeer gevaarlijke plaatsen maar blijf realistisch. Ook minder ideale verkeerssituaties behoren tot de leefwereld van de kinderen.
- Daarna verloopt de oefening voor de overstekende leerling hetzelfde als in de beschermde omgeving.
- Stuur bij waar nodig en zorg ervoor dat iedereen een aantal keer oversteekt.

4. Oversteken op een kruispunt

Doel

De leerling kijkt op een kruispunt niet alleen links en rechts, maar kijkt rond in alle richtingen en luistert goed of er verkeer aankomt.

Je kan voor het oefenen van deze vaardigheid kiezen voor een T-kruispunt of een vierarmig kruispunt. De keuze is afhankelijk van de verkeerssituatie in jouw schoolomgeving.

Deelvaardigheden

De leerling

1. stopt aan de stoeprand
2. kijkt goed naar links, rechts, voor en achter zich
3. steekt recht over als de rijbaan veilig is
4. blijft opletten tijdens het oversteken
5. stapt goed door

Oefenen

In een beschermde omgeving

- Teken een T-kruispunt en/of vierarmig kruispunt op de speelplaats.
- Geef 4 leerlingen een gekleurd papier.
- Zet de rest van de leerlingen op een hoek om het kruispunt over te steken.
- De leerlingen met het gekleurd papier stappen op de rijbaan en komen vanuit verschillende richtingen (zoals bestuurders zich over het kruispunt zouden verplaatsen).
- De leerlingen die oversteken moeten links, rechts, voor en achter zich kijken.
- Wanneer ze een leerling zien met een gekleurd papier zeggen ze luidop de kleur van het papier.
- Het is de bedoeling dat ze alle kleuren tijdens het oversteken een keer gezegd hebben.

Is het moeilijk met de papieren? Laat dan de gekleurde papieren weg. De leerlingen kunnen de naam van de andere leerlingen zeggen.

In het echte verkeer

- Kies een voor jullie relevant kruispunt in de schoolomgeving.
- Herhaal met de leerlingen de deelvaardigheden door het zelf nog eens voor te doen.
- Laat een aantal leerlingen individueel of per 2 oversteken op het kruispunt.
- De overige leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen ze.
- Stuur bij waar nodig en zorg dat iedereen een keer oversteekt.

5. Oversteken tussen geparkeerde auto's

Doel

De leerling leert het voetpad te verlaten om een beter zicht te krijgen op het verkeer én om zelf beter gezien te worden wanneer geparkeerde auto's het zicht belemmeren. Hij zet zich dan langs een denkbeeldige kijklijn op de rijweg, langs de geparkeerde auto's.

Deelvaardigheden

De leerling

1. controleert of de auto's waar hij tussen gaat staan, niet gaan vertrekken:
 - zit er een bestuurder in?
 - draait de motor?
 - rookt de uitlaatpijp?
 - branden de achteruitrijlichten of remlichten?
2. stopt aan de kijklijn
3. kijkt goed naar links en rechts
4. steekt recht over als de rijbaan veilig is
5. blijft opletten tijdens het oversteken
6. stapt goed door

We spreken over een 'kijklijn' als de plaats waar je een vrij zicht hebt op het verkeer. In het echt staat er natuurlijk geen lijn op de straat. Je kan ook zeggen 'stap tot aan de andere kant van de auto's en stop daar'. Dit maakt het herkenbaarder.

Oefenen

In een beschermde omgeving

- Teken een lijn op de speelplaats. Dit moet de stoeprand voorstellen.
- Teken evenwijdig aan deze lijn met 4 à 6 meter ertussen nog een lijn (de overkant van de straat).
- Simuleer met kegeltjes de contouren van 4 auto's die achter elkaar geparkeerd staan naast de stoeprand.
- In sommige auto's staan leerlingen als chauffeur.
- De andere leerlingen steken zo vaak mogelijk over. Dat doen ze indien mogelijk tussen auto's zonder chauffeur.
- Leg tijdens het oefenen de nadruk op de verschillende deelvaardigheden.

In het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de omgeving van de school waar auto's naast de stoeprand geparkeerd staan.
- Herhaal met de leerlingen de deelvaardigheden door het zelf nog eens voor te doen.
- Laat een aantal leerlingen individueel of per 2 oversteken tussen zelfgekozen geparkeerde wagens.
- De overige leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen deze.
- Stuur bij waar nodig en zorg dat iedereen een keer oversteekt.

Tips bij de oefeningen

Algemene tips

1. Betrek de ouders bij de voetgangerstraining

- Laat hen weten wat je met de leerlingen oefent. Zo kunnen ze overal op dezelfde manier mee oefenen.
- Gebruik de ouderbrief van verkeeropschool.be om hen te informeren.

2. Oefen in het verkeer eerst op een rustige plaats

Na een tijdje kan je oefenen op een iets drukker plaats.

3. Zet een stapje terug als je leerlingen het moeilijk vinden

Bij het Voetgangersbrevet Brons en Zilver oefenen we gelijkaardige vaardigheden. Oefen indien nodig eerst deze vaardigheden nog eens in. Neem zeker ook een kijkje bij de voorbereidende spelletjes die we daar aanbieden.

Tips voor leerlingen met leerproblemen

1. Maak het zo echt mogelijk

Als de schoolomgeving het toelaat, kan je de oefeningen meteen op straat doen. Zo kunnen leerlingen zich de situaties beter voorstellen.

2. Eerst observeren

Laat deze leerlingen niet als eerste oefenen. Zo kunnen ze eerst kijken hoe het moet voordat ze zelf aan de beurt zijn.

3. Maak het herkenbaar

- Vraag aan de leerlingen welke hindernissen ze al eens tegenkwamen in het echte verkeer. Gebruik dan een hindernis die ze opsommen. Gebruik steeds dezelfde hindernis bij de oefening op de speelplaats, de oefening in het echte verkeer en tijdens het voetgangersexamen.
- Hou er rekening mee dat een stoeprand niet overal aanwezig is en er niet overal hetzelfde uitziet. Laat eventueel voor het oefenen

verschillende foto's zien van stoepranden in de schoolomgeving of doe de oefening meteen op straat indien mogelijk.

4. Bekijk wat haalbaar is

Beslis na het oefenen samen met de kinesitherapeut, orthopedagoog ... hoe de leerlingen het examen best afleggen: hand in hand met een volwassene, onder toezicht op nauwe afstand of volledig zelfstandig met alleen toezicht aan de controlepunten. Sommige leerlingen zijn niet klaar om zich alleen in het verkeer te begeven, maar wel om MEE te stappen.

Met dank aan Het Raster

